

**FENYVESI
OTTÓ**

FRAGMENTUMOK TÜKRÖZŐDÉSE

Papp Sándornak

A kávé habja fölött látom,
az aktuális paradigmaváltás óta
mélyültek ráncaink. Bacontól
tudjuk, nincs valós ismeret, csak
amelyik a megfigyelt tényeken

alapul; a fény és az elektromosság
egzakt eszközökkel mérhető, stb.
A valóság ábrándokkal és
szenvedélyekkel teli. Üldögélünk
a Daiquiri teraszán, körülöttünk

mondatok cikáznak, Trivulzió és
Fridolin a hangyabolyról vitázik.
Professzor úr, kedves Sándor,
a kompozíció végleg megbomlott,
részletek uralják az egészet,

és mi még életben vagyunk.
Fiatal korában az ember hiszi:
minden lehetséges, övé a világ,
képzetele szabadon szárnyal,
szabadon, mint az égi madár.

Zsigereiben kételyek sajognak,
meg akarja hódítani az ismeretlent,
lázad, az idősebbek ellen fordul,
kérem szépen, meg akarja váltani
a világot, félresöpri a hagyományt,

lebontaná a rendszert – túl idillikus,
túl harmonikus –, újra kezdene mindent,
újra kezdené még az ábécét is.
Próbálja megszerezni a tudást,
aminek birtokában szeretne tovább-

lépni, új horizontokat vél felismerni,
tapogatózik, csábítja a délibáb.
Próbálja megkészserezni erejét,
tudását agytornával, gimnasztikával
acélozza, vég nélkül ismét, hamisít,

másolatokat raktároz el. Próbálja
megháromszorozni erejét, gyökerekig
megrendítő élményeket gyűjt,
költői harmóniák után kutat,
újrateremti magának a világot,

a kérdések végtelene még nem izgatja.
Látja, tavasz virul a lányok tomporán.
Valami viszi előre, feltartóztathatatlanul
nyomul, azt hiszi, szabad, vakon hisz,
pedig dehogy, ezer szállal kötődik

a régiek tudásához. Később – a világ
bonyolultsága láttán – meghóköl,
múltbéli bizonyosságok után kutat.
Látja a nyomort, az igaztalanságot,
a megaláztatásokat, a zsákmányszerzést,

látja a föld leigázását, amit
visszafordítani lehetetlen.
Az élet mélyen a múltban gyökerezik.
Változik a deduktív gondolkodás
perspektívája. Periklészre gondol:

„az emberek nem engedik magukat
zsarnoki módon kormányozni”.

Fejünk felett a hullámok átcsapnak,
a szabadság foglyai leszünk,
mert lételemünk a szabadság.

A szabadság kötelesség, „ne zavarjam,
ne veszélyeztessenem más szabadságát,
tartsam tiszteletben az ő identitását”.
Szabadok vagyunk, vagyis magányosok,
szabadon jövünk, megyünk, szabadon

választunk a lehetőségek között
egy jobb világ reményében?
A messzeség azonban csalóka.
Mondom, új vidék, más kontextus,
a provincia provinciájában,

láttuk a szabadságot, hittünk
benne, láttuk a szobrokat,
láttuk a toronyokat leomlani.
Üvöltöttünk, toporzékolunk,
sírtunk, lázadtunk, ellenálltunk,

a szabadság foglyai lettünk.
Miközben hiú ábrándokat kergettünk,
utcákat, tereket neveztek el
a szabadságról, mi meg csak néztük
az égig érő emlékműveket,

beléjük öntötték a szabadságunkat,
törvényekbe foglalták, mégsem találtuk.
Szobrok között hunyorogtunk,
néphősök bronzcsizmája alatt.
Csak a versek áramlottak szabadon,

alig törődött velük valaki, egyébként
csak dadogni tudtunk a szabadságról,
mert ösztönből érezni: van vagy nincs.
Változik a deduktív gondolkodás
perspektívája. Sorakoznak a kérdőjelek,

divatjamúltak már az avantgárdok,
sorakoznak a zárójelek, a parketten
félájult ifjak táncolnak, vereséget
sz szenved az értelem. A részeket
egésszé szerveznénk már, de tudjuk:

az ellentétekre épített kompozíció
célja az önkény kiküszöbölése. Verset
mormolok, vérem napok zavaros
hordalékát pumpálja fejembe, az élet más,
mint amit a költői sóhajok felidéznek.

Amit tudtam, lassan elfeledem.
A betűket pirkadat harmatozza.
Még életben vagyunk, még egy
hangyányit, talán. Kérem szépen,
kanyarog bennünk az idő.

Keringnek bennünk láthatatlanul
mitokondriumok és baktériumok.
Olykor szerelmes voltam idegen
szavakba, a ténybe, hogy másképp
is ki tudtam fejezni magam.

Mostanában fát vágok, évgyűrűk repednek.
Rőzsét teszek a tűzre, szavakkal
teli papírlapokat, és fát is, bőségesen;
szép sorjában mindent, vékonyat,
vastagot. Egész életemben rend után

kutattam a káoszban. Amit leltem,
csonka, szabálytalan. Cipeltem
magamban: boldogságot, tompa
szomorúságot, fizikát, vegtyant.
Mindig ugyanazt a háborút.

Most máglyát rakok, felrakok rá
mindent, égig érő fákat,
széthasadt évgyűrűket, baltát,
fejszét, kérdések végtelenét.
Feltüzelem a bikaistállót.

**SERFŐZŐ
SIMON**

JÖVŐM LEGYÉL

Mióta vártam,
megjelenj életemben,
gondjaim szagát
kiszellőztetni
kinyisd az égtájakat.
A fényeket felrebbentsd a fákról,
ne azokon gubbasszanak,
hanem suhogtassák röptüket,
kerekítsenek fölém
héthatárnyi eget.

Vártam, megjelenj
életemben,
ne áruljak önmagamba:
leállt lélekkel,
mellékutakon
ne vesztegeljek elhagyatva.

Maradék erőim összefogd,
világgá ne széledjenek!
Jövöm legyél,
Nap, Hold felettem!
Bajokkal ha viaskodom,
ölelj át, s nincs,
ami legyőzhetne engem!

VÉDELMEM ALATT

Járhatsz múltban,
jövőben,
sérelmet ha szenvedsz,
ott vagyok melletted
mindegyik időben.

Ami fáj – elmulasztom.
Ha elesel – felsegítelek.
Hidegével ne fújjon rád:
a szélre hurkot vetek.

A lámpákat zöldre váltom,
átjöhess az úttesten –
legyen csupa fékcsikorgás a város!

Álljanak meg a vonatok,
buszok,
karikázó biciklik, járókelők,
repülők az égen,
kémholdak, csillagok;
védelmem alatt állsz,
nem eshet bajod.

MINT MINDEN REGGEL

Mert felébredsz,
felébred az ablak is:
kivilágosodik.
Kinyitod a szemed,
s felsüt a Nap,
s ragyog,
ahogy rám nézel.

Majd öltözik a blúzod,
szoknyád,
megfordul, hogy a tükörben
oldalról is
megnézze magát.
Fésülködik a hajad.
Cipőd már szaladna,
járná a várost,
munkába sietne,
szatyrod a boltba,
lenne tele:
cipelhessed.

Én meg hiányodtól
téblábolok,
botlok küszöbbe, falba.
Szűrós bozótot:
arcom tüskéit vágom.
Készülődök,
mint minden reggel,
hogy tollam nyomán
ma is útra keljek,
e háborús hangokat
hallató időben,
jövőkeresőbe
neki a magasságnak,
a lihegő kaptatókon fölfele.

MÁIG

Kijátszanak.
Kushasztanak a földre.
Röghöz kötnek.
Húznak a büntetés deresére
kezünk-lábunk lekötve.

Fizetjük a füstadót,
máig az úrbért, tizedet.
Potom pénzért elad a szükség,
csak vigyenek.

Vállunk keresztfáin kiszenvedünk,
s felnyársalva
a kiszolgáltatottság karóin,
amikre rászáradunk.

Vad kényszerek törnek kerékbe,
megvakíttatunk.
Forró ólommal:
zajjal öntik tele fülünket:
semmit ne halljunk.

**MOLNÁR
BRIGITTA****KONZERVÁLT ÉVEK**

Leveleket várok halott rokonoktól,
pedig négy éve már postaládám sincs.
A szobában már csak a földön tekeredő
hajszálaid mentén közlekedek,
elkerülve a sarkot, ahol a levetett szagod lapul,
és egy óvatlan pillanatot keres,
egy kánikulába átcsapó tavaszi napot,
amikor huzatot csinállok,
és magára ránthatja az egész lakást.

Ma estére, mint nemes évjáratú bort,
lejárta konzervet nyitok fel abból az időből,
mikor még nem ismertük egymást.

CSEMPE ALÁ

Először csak a kiömlött levest figyeled,
hogyan terjed a konyhakövön,
majd a morzsák útját,
ahogy a pultról a hangyák széthordják.

Aztán már nem marad nap,
mikor ne tennél ki molylepkét az ablakon,
és kezded érteni, hogy te vagy a vízköves csaptelep,
a szakadt vendégpapucs, a hideg ablakkilincs,
a beszáradt festéktubus.

Festetlen hajad színt ereszt,
szürkére festi a kádat.
Még nem érted, hogy lehet,
de már hallod a halk nyöszörgést,
hessegeted, mintha a szomszédból jönne csak,
mégsem hagy alább a figyelmed.
Közelebb mész, és rájössz,
hogyan a csempe alá szorult valami,
az kapargatja alulról a felszínt.

UGATNAK AZ ŐZEK

A hazaúton táblák nélkül is feléd megyek,
mert olyan vagy, mint egy bontásra ítélt cukorgyár
égnek meredő kéménye.
Látni akkor is, ha már nincs ott.

Kertedben éjjelente őzek ugatnak.
Mintha szertartáshoz készülődnének,
kilencen vannak, körben ülnek, és téged néznek.

Én csak a kutyákat hallom, és kinézek persze az ablakon,
mintha történe bármi.
Hiába költöztem a fővárosba.

Recseg a vonal, talán a szél fújja, de tartom még,
hátha mondasz valamit a folyóról, mire én azt mondhatom,
sétálj a vízbe, én a zátonyon leszek.
Várom, hogy a víz körei, mint az évek,
gyűrűzzenek meg.

GRÁF DÓRA

GENERATION GAP

a szakadék két széléről kiabálunk egymásnak,
olyanokat, hogy szeretlek, meg hogy
tegnap találkoztam anyáddal,

te kiabálsz, én inkább csak integetek,
vagy a szemem forgatom,
mint anyám mindig,
amikor képtelen volt kimondani, mi bántja,

talán ő is a szavakat féltette, attól tartott,
útközben lezuhannak a mélybe,

minek is vesződni,

én most leülök itt a szélen,
bekenem magam naptejjel,
jól láthatóak a mozdulatok,

felmérem a távolságot,
hanyatt fekszem,
és nem gondolok a függőhidakra

MŰEMLÉKVÉDELEM

elátkozott ez a ház, egy romhalmaz, *mint az életem*,
teszi hozzá, mintegy mellékesen, nem várva választ,

csak olyankor udvarol, ha mások is hallják,
a világnak akar tetszeni, nem nekem,

amikor kettesben maradunk,
például megyünk le a lépcsőn,
olyankor csak a csönd van,
és úgy húznak össze minket
a meg nem kezdett mondatok,
mint függönyt a megszokás,

óvatosan, mert esik szét a lépcsőház, mutatja,
még szerencse, hogy a korlátok megmaradtak,
csoda, hogy a cigányok el nem vitték, így búcsúzik,

pasztellszínekben rakódtak egymásra az évek,

lehet, visszajövök még, kutatóablakot nyitok a falon,
és megvizsgálom, hogyan lehetne visszatérni
az eredeti állapotokhoz

**MARKÓ
BÉLA**

KÖNYÖRGÉS GÖRÖG ISTENEKHEZ

Az istenek kegyeltje a gyors lábú Akhilleusz,
és éppen ezért sohasem fogja utolérni a teknőt,
mert az egyre kisebb szakaszokra tagolt,
bár a halandók által tagolhatatlannak hitt idő
napsütötte tisztásain, egy-egy langyos fűcsomón
vagy a hamar fonnyadó pitypang szirmain
elakad az a szüntelen áramlás,
amely előbb-utóbb biztosan odasodorná
a megállíthatatlanul száguldó, isteni eredetű futót
a nyugodtan cammogó teknős mellé,
aztán meg is előzné őt, és elsőként érkezne célba,
ám valójában nem érdeke ez neki sem, hiszen
ott fut Akhilleusz mögött a félelmetes halál is,
egyre közeledik, mégsem fogja elérni soha,

amíg előtte van a teknős, addig a halál csupán utána,
hacsak a nyílvevő hasonlóképpen zénoni
paradoxonát cáfolva el nem találja Párisz
az akháj hős szaporán emelkedő sarkát,
ó, Zeusz, engedd, hogy gyönyörködjem még
tudósaid nagyszerű okfejtésében
éppen olyan végtelen sokáig, ameddig
a fának hajított kő is csak repül a reggeli fényben,
hagyd, hogy elférjek egy száradó fűcsomón,
egy sárga pitypang kellős közepén,
egy hangya láthatatlan lábnyomában is végül,
mert ilyenformán a halál is baleset lehet csak,
nem törvény a teknősnek és Akhilleusznak sem,
ne legyen hát törvény nekem sem.

ÁFRA JÁNOS

MADARAK ROMJAI

Akarod, hogy legyen, engedjen
közel, tagjaival szemed takarja el,
törölje, amiről álmodni még lehet,
legyen az, aki felejt majd veled.

Törjön meg, zúzza szét a nevet,
amit ismételtél, ismételték neked.
Félrehúzz, ráz, benned kotorászik,
mire jó, mire nem ez a másik.

Megitat, mielőtt lefektetne lassan,
belőled él, később eltemet a fagyban,
kikapar, és visszakúszol újra, fázol,
de izzik a szád, ég, ahogy fakítja.

A föld ölére húz mindent, de ki érzi,
amikor a semmi éppen becserkészi,
mint karok, ha hirtelen felszabadítanak.
Légy öleli át az éhező pókokat.

Figyel, hogyan foszlik a háló húrja,
mert menekülne, zizeregne újra.
Morajlanak a megroggyant házfalak,
nem fér át a réseken több alak.

Kérdez, mit akarsz őrizni, mit bánysz,
mi akad fenn, hogyha kitalálsz,
hogy szakad meg a felvett ritmus,
és mi jön az utolsó állítás után.

Lenni egyedül, ehhez kell felnőni úgyis.
Biztonságos társ csak a megszokás,
nincs formája, nedves, kocsonyás.
Szétszórt magvak felett madarak romjai.

Emelkedne mind, akit erő ránt le,
csak a súlytalan vágják a mélybe.
Magának felesel úgyis, aki zuhan,
hisz már nincs mivel szembenéznie.

Érdektelen, merre tart a nap,
ami nem zúzódik porrá, sosem létezett.
Szerszám vagy, mit állat felcsatolt,
és von magával, hordoz, elvezet.

**BORSIK
MIKLÓS**

ÁTOKKALENDÁRIUM

I.

Hosszú alvást kívánok neked,
és a visszaalvás sötétségét.
A pislogások kis ugránczó sötétségeit.
Az alamuszi fürgeség sötétjét,
a kacsintását. A csókét. A gondolat
sötétségét, ha úgy összpontosítasz,
mint aki befelé néz. A napfürdőző
szemhéjakét. A sötétet a víz alá nyomott
fejben, amikor minden medencekék,
de te inkább választod a feketét.

VI.

Sör, almálé. Építkezik a családfő,
pofont osztani boltívben hajlik
az asztal fölé. Saláta borol,
a faták téglái széthullanak,
a munka megszakad. A legkisebb
bekap egyet, és ráragadt
homokszemeket, partot, bolygót
csikorgat a fogai között. Forgolódik
egy törölköző, az unokatestvér
álmában röhög. Erre is ébred,
és mondja, hogy „rottweilert láttam,
ahogy benzinnel öntik nyakon, és
felgyújtott fejjel a tó felé rohan.”
„Mi is fürödjünk, kisfiam” – mondja
az apja, békülékeny és félmeztelen.
Ölgelgeti a kis koponyát, mellszőrei
túl gyengék ahhoz, hogy feltűzze rájuk.
Kenyerek készülnek közben,
hallani, ahogy kipukkad a nejlón,
és a létező leghalkabb nyikorgással

a májkrém lyukas hengeréből fonál
kunkorodik elő. Ragyogó napon
néma féreg, elkenik, engedelmes.
A könnyű ruháktól hasas táska
viszont elgurul kéretlenül. Alján
a szendvics az illesztésnél
belezabál a szalvétába.

IX.

Kötélhúzás a liget szélén.
Meggököd egy magas gyerek vállát.
Megfordul, és az arcára írja,
ha valakin, rajtad átlát. Azt mondja,
ez nem kötél, árnyék, hosszú árnyék.
Most takarítják az erdőt, összeszedik,
ami fennakadt. A törzsek, az ágak szűrik
a vonuló árnyakat, ahogy a lefolyó gyűjti
a tincseket. Ezt mondja, kezeid helyén
copfok. Nem mozdulnak, de ő integet.

ACZÉL GÉZA

(SZINO)LÍRA – TORZÓSZÓTÁR

apaszt

gyermeki koromban sokat ücsörögtünk izgatottan az elnyűtt iskolaudvaron vagy a közeli erdő szélén s közben hol kissé okosabban ám inkább hajmeresztő bután bőszen vitatkoztunk mi jön majd a halál után amelynek képzete ugyan tőlünk még beláthatatlan távolságban lebegett noha apjuknak párthúségből kapott fegyverével egymást gyakran meglőtték a gyerekek s temetésre is járt az osztály melyeken a fegyelmezetlenségeken kívül is kitetszett valami rossz már mikor elért átlásztó füleinkhez a zokogás és röögőknek borzongató kopogása de mély vízió ekkor sem maradt utána legfeljebb a fejrészhez leszúrt igénytelen kereszt árvasága aztán másnap kezdtük előlről mindenki mondta amit leginkább otthonról hozott a hiányt a nyomort a hemzsegő nagy kukacokat elhagyott temetőkből a mohosodott köveket s ugrádozásokat a csontvázhalmokon néha óvatosan a mennyországról is mesélt a hittanórát megjárt riadt kis fazon és bár a hitetlen proletárok kiröhögtek őket mégsem tudta senki hogy tovább nem sejtve idővel mindent apaszt majd a továbbgondolás mikor a gyávaságtól netán az utódok miatt gyötör meg a végső indulat

apátia

mikor az emberre a tisztátalan évtizedek már jócskán ráakódnak s az elfáradt test nem enged semmiféle kódnak amely terelgethetné még a számos öncsalást tovább mivel a relatívan mért becsületben is egyre emésztőbbek a hosszú éjszakák s a lélek alkalmatlan beteges idealistának látszani önmagát akkor is szigorúan mérve ha tágabb körökben a bűnnek kikerülhetetlen örök örvényléséről hallani ám az ítélkezésre sehonnan soha fel nem hatalmazva noha a közösségek műfajában minden szakma dúsan termi önjelöltjeit a kívánt érdeklődés a szellemiség mélyén lassan akadozni kezd a gondolat még ép hisz nem azért meditáltál tanultan egy életen át hogy ne próbáld megérteni e biológiában úgy ahogy felépített romlatlan anyag mit keres a billegető lét peremén és körülötted föl egészen az értelmezhetetlen kozmoszig mi is ez az egész epizód amelyben meghökkentő módon olykor még a vénülő emberek is kacarásznak most akkor övék a vég üdve vagy csak zsúfoltsága miatt háttal állnak az idegosztálynak ahelyett hogy vizenyős nézésüknek a kontúrtalan időbbe süllyedve illenek várnia mint hatalmasodik bennük az apátia

apellál

az okos meggyőzés valamikor olyan egyszerűnek tűnt a napköziben magához hívatott minket a hatalomtól régóta üldözött vastag töltőtollának aranyhegyére büszke öreg szabó bácsi hogy letörölje rólunk az épp aktuális bűnt s néhány kis szerény öndicsekvő gesztusa után melyekkel maga is olyanná vált mint egy kisdiák sokat megélt türelmes hangján a becsületre és a tisztán tartandó illemhelyek fontosságára apellált akkor talán a renitenskedő túlkorosok is érzekeltek valamit szavai mögött ha mást nem a magányt s a szeretet apró melegét főleg télidőben mikor zavaros forradalom után az iskola pincéjében kevés volt a szén s üressé vált óráiban a kancsal gépész rossz nyelvek szerint a hamar érett városperemi lányokkal fajtalanzkodott de nekünk is tavaszodván a jólelkű beszédből kezdett megártani a sok kizúdultunk inkább a darabos udvari salakra hol egymást megrugdosni hol a deformált labdát mégis gyakran eszembe jut ez a tiszta állapot noha a lét változó dimenziói az asszociációkat alig hagyják ha feltolul a politikai pöcs az emelvényre győzni ugyan mivel akar hogy alig lopott még s a közelítő télben nem lesz avar

LUKÁCS FLÓRA

SELYEMFESTÉS

Egy oszlophoz kötözött szerzetes könnyeiből
tócsa lett, lábujjait belemártva patkányt rajzolt
a földre, ami életre kelt, és elrágta köteleit.
Azóta fekete tussal papírra és selymekre festenek.

Fákkal, bokrokkal benőtt sziklaszirt,
félíg párába burkolózva.
Magas hegyorom,
köd rejti, egy esőfelhő.
Sokféle szürkéből összeálló kép,
nedvesebb, szárazabb ecsetvonások,
vékonyabb, vastagabb foltok és pacák.

Fenyők a ködben,
hol eltűnnek, hol előtűnnek.
Az orrodban érzed a levegő hidegét.
Az üresen hagyott képmező
ugyanolyan fontos, mint az ábrázolt táj.
Megőrikítik és újratereztik a természetet.

SINTÓ

Egy szentély az erdő mélyén,
rizsszalmákon lógó cikcakkos papírszalagok.
A vízeséssel szemben egy sintó pap
minden reggel áldozatot mutat be
szaké és egy aranyvessző társaságában.
Egy életnagyságú, puszpángfából faragott,
anatómiailag pontos kabócát szorongat a kezében.
Az összetett szemek, a szárnyak erezete,
a potroh, a hangot képző izmok.
Egy apró gallyba kapaszkodik,
a nyarat szimbolizálja,
amikor kirajzanak, úgy repülnek,
mintha tudnák, hogy már nem élnek soká.

KÍNAI IMA

Egy szentély előtt térdeplő,
amfetaminfüggő kölyök
úgy imádkozik,
hogy nem látja a tűz körvonalát.
Nem érzi se a füstölők, se a rizspálinka,
se a gyümölcsök szagát.
Olajos szemmel bámul, kimerülten.
Átváltozásban reménykedik.
Reggel uszodában takarít.
Egy könyv valóságától retteg,
amit egy hete angolul olvasott,
csak a képeit értette.

FILIP TAMÁS

A RÖNKÖK SORSA

Valaki vár a fák helyén.
Talpa alatt hol volt erdők
és hol nem volt nádasok.
Kezében még forró
a fejsze és a fűrész:
egész éjszaka pusztított.
De a gyökerekhez nem férhet ő se,
az egész föld kapaszkodik beléjük.
A rönkök sorsa viszont
megpecsételődött.
Valami nagy-nagy
tüzet fognak belőlük rakni,
hogy ne fázzanak a gyilkosok.

HALADÉKTALANUL

Számon tartva hajszálaik?
De hát megkopaszodtak mind.
Kezükben sosem volt verseskötet.
Nem tudják, hogy a ló meghal,
és a romlásnak virágai nőttek.
Ám van képük hűségpontokat
gyűjteni, hogy olcsóbban vehessék
meg a rozsdamentes késeket.
Pedig a száműzött isten nekik is
mindennap ír, s ha orvosuknak
valami szörnyű gyanúja támad, és
félelmetes latin szavakkal tűzdelt
beutalót ad kezükbe, a sürgősségi
osztály ajtaja megnyílik előttük is.

SÓHAJ ÉS CSEND KÖZÖTT

Grál-kereső utamban már annyi mindenen jutottam túl, de még többön maradtam innen. Nem tudom, mióta tart, és hol vagyok éppen. Az életben mindig ma van, és a mának nincs dátuma, a helynek nincs neve. A kő meg olykor láva, máskor inkább csak por, s a víz, amellyel oltom szomjamat, talán egy hóember olvadt szíve.

Láttam, ahogy Malevics festette a Fekete lyukat, láttam, hogy Munch füldegőt viselve dolgozott a Sikolyon. Hajómat Nemo kapitány vezette az Óperenciás-tengeren. De ki látott engem, ahogy ülök a napon, a fedélzeten? Szeretnék feloldódni az imában, hogy többé se testem, se sóhajom ne legyen.

**VASS
TIBOR**

MAGNEZISTÁK

A festő hős,
nevezzük Tibornak,
képlegény.

Anyám titkos kenyeres pajtása Tibor,
a képlegényhős.

Tibor szerint anyámnak is volt képlegényneve,
anyám a Kenyeres Magnezista volt,
a csodálatos Pékemberbarát.

Anyám is fest képet,
anyám is hős,
ahogy az ablakomon kel,
át,
se hall, se lát,
szöszmötöl.

Anyám,
a festő vak,
vaktában szerez operát.

Anyám,
a vak Kenyeres Magnezista,
a csodálatos Pékember
latin szeretője.

Csak győzzék a szereplést jegyezni meg,
ki van kívül, de elég, ha Tibort, a képlegényt,
anyámat, a Kenyeres Magnezistát,
a csodálatos Pékembert,

aki
vakító
fehérben ég,
ha festés vagy opera közben felgyújtják.

Anyám gyakran ég,
akár a jó festék, az operák.
Összekever szerzőket, operást festőssel,
hisz anyám jó,
a jók pedig legtöbbször magukat áldozzák fel,
készülnek,
kisülnek,
hamubának mondják előbb a mamumát.

Anyám felgyújtó,
a környezetére opera- és festőhatással bír,

a Kenyeres Magnezistám úgy szerez operát,
hogy a nyitott ablakomon
kel át az opera tőlem az ő nyitott ablakán keresztül,
nyitott nálam az ablak, és nyitott anyámnál,
és nyitott a szó vakon nálam is.
Ebből zűr, ebből zavar lesz.

Anyámnak közben nincs csukva a szeme.
Vagy szebb, ha azt mondom, közben a szem nem csukott.
Nem csukottan van.
Anyám nem a csukott szemű vakok közé gyújtódik,
a Kenyeres Magnezista úgy fest, ma opera lesz.

Ám legyen.

Ma operát festünk a köztünkre akadt, széljárta utcára,
akad köztünk a széljárta utca,
a neve Koszta,
álneve Tibor, a képlegény.

Vidám utca lesz, megszívleli jó része a hangokat.
A Koszta utca ma táncra kel,
anyám, a Kenyeres Magnezista,
úgy festi róla a szépet.

Egy vékony, széljárta utca szorul közénk,

se lát, se hall,
szöszmötöl,
megszívlelendő fess keskenysége,
széle jártassága.

Kiismert cűg a nagyon nyitott,
a hallgatásba merült anyám.
Kiismert szeles hallgatása, hangtapintgatása,
és a Koszta utca vékony nagyon,
széljárta és keskenységében megszívlelendően jártas,

és anyámnak úgy kel a Kosztán át az opera,
a festőszett, hogy pont szemben,
titokban mintha,
s mintha szelelőn is.

Kettőnk titka és a vékony, széljárta utcáé,

hogy mi ketten operázunk így,
festői látványa a cűgnek,
mert anyámmal
ma operát festünk vakon az utcára.

Felhordom ecsetére a szavakat,

már egy hete a sete, suta mamával fontolok dolgokat meg,

el-elállva a szótól,
festéseire gondolok, szemet találó vak tyúkjaira,
tyúkokat találó vak szemeire,

nyikorgó kosarára, lyukas szájpaplására,
milyen távokat fest az idő a tenyerére,

fest-e a festő még, a Koszta,
mert kettőnk titka rég,

hogy mennyit beszélék neki arról a Tiborról,
és hogy jár közben,
lustán ez a képlegény a Kosztán,
napok hosszán
köztünk a szél iramosan,
akár operaszín, nem éri utol.

A szereplők örömmel émelyegnek össze.

Egész egyszerűen arról van szó,
hogy anyámék szemben életet alkalmaznak,
pék- vagy pókszerű életet,
anyám az esőkben festőket operáztat,
operázókat festesőztet,
folyton zuhognak vakszínek, vakévek,

én operázok,
nyitott náluk a vakablak, és nyitott nálam,
és a festő mintha a cúgos, Koszta utca közepén várna,
hogy elfogjon a képlegény közbülső hangokat,
a Tibor,
operákból lesi, feszti meg helyben a körképtörténeteket.

Nálunk az élet cél- és széllövölde,

befizetsz, lősz hármat, ötöt,
szidod a félrehúzó, szelelő puskát,
elhozol egy műnarancsot,
mert azt nyertél,
a műanyag körte mellé teszed,
posztmodern találkozások.

Apám, ha meglát egy új képet a falon,
vaktöltényt keres,
nem állja meg szó nélkül,
véleményezi.
A vélemény edzi apámat.

Anyám és egy festő az opera szélcsendjében összekarolnak.

Az utca közepén veri őket egy vidám eső,
nem kell tőle félni, festett esőről van szó,
operázotról.

A jó ég tetoválja hátukra, hasukra,
belükbe bele, érfalaikra,
hogymennyi idejük van,
hátsó ajtó elé hordják ösztöneiket,
szöszeiket, mőszeiket,
vak vezet királytalant.

Ki vannak varrva rájuk a szelek,
hosszak és keskenyek,
de talán szebb, ha azt mondom,
hosszú és keskeny,
vakító és fehér szelekkel kivarrtak,
szebb a magnézium,
a képlegénység kedvéért.

S lőn, így élek együtt velük,
így szelelünk át egymáshoz,

én kinyitom az ablakaimat,
ő kinyitja az övét,
s amit megszólaltatok, hallgatja,
egy-két nap múlva hosszan a képekről mesél,
hosszmoderneket a találkozások.
Fest, operáz, kevercsél látástól Kakulásig.

Van Gogh, Caravaggio, Toulouse-Lautrec operáit teszem fel,
kedvencünk Kondortól a Darázskirály,
ha Koszta benne a kontratenor.

Anyám Kosztatenornak mondja,
tegyél fel valami kosztatenorost,
jó, akkor ma az Arnolfini házaspárt Bonnie és Clyde alakítja,
a Petike járt ismét Kaffka Magritte olvassa fel.

Koszta a művészeti szalonsztalon,
látom magam előtt a cégjelzést.
Jó Tibornak kell a cégér' sokat mennie,
a cégnek haladnia kell,

nekem el kell hoznom anyámat,
anyámmal jó kiállításra járni,
anyámat úgy nézik a képek,
hogyvékony, széljárta hangjukon azt mondják: keserény.

Itt van anyám köztünk, a legnagyobb hangfestő,

ha egyetlen szót lehetne szólnom,
milyen réseken,
milyen halköz-jelentéskörrel írhatóak le leginkább az anyámat nézők,
a keserennyel tenném,
anyámat keserénynek, keserényként nézik a képek,
s a festő: magnéziumkirály.

A megnyitón debütál Kondor operája:
Darázsrag, Néziiumkirály.

Minden kép anyámat hangfesti így.
Van anyámban valami fémes, valami magnéziumkirálynős,
ahogy hagyja magát fémezni a képekkel.
Világíttatni Koszta utcai elmúlásukkal.

Talán ha voltam összesen egy kiállításon az anyámmal.

Talán ha apám nem mondta volna,
ilyen dolgokat huzat is görget nálam az udvaron,
apám annyit sejtett az egészből,
hogy anyám többet sejtett meg, és ez zavarhatta inkább.

Magukat mennyire zavarja a mű mögött álló Kenyeres Magnezista?
A csodálatos Pékember?
A sötétben bujkáló ellenkeserény?

Anyámat egyrészt mindig vagy halként vagy halnak nézik a képek,

másrészt anyám a rendszerben a tizenkettedik,
nevezzük a rendszert periódusosnak.

A tizenkettedik rendszámú elem a periódusos rendszerben a magnézium,
nyelvújításkori nevének keserény.

Mégse mondhatom anyámra a Kenyeres Magnezista helyett,
hogy Keserényista.

Anyám nagy nyelvújító,
úgy tudják őt nézni a képek,
mintha a sebáltójuk lenne,
nemcsak egyről a kettőre jutók, hanem a sebet másra kiváltók.

Egy másik rendszerben a tizenkettes rendszámú elem Júdas,

a keserényeit ezüstre cserélő halvadász,
beszól, hogy menjenek mind haza, csenjenek előtte a halrudacsakából, pogácsából,
löttyintsenek táskáikba rejtett flakonjaikba a borokból,
otthon élvezzék, ha a halköz jelentésköre a 12. elem,
a keserény, a nyelv, az újítás.

Maga magnézi a képeket, oszt jó napot.

Magnézik,
páran maguk homlokához csapnak vagy másokéra ütnek,
ummm,
magnézi
ummm,
ilyet nem magnéztem még sehol, ilyet nem ummmtam még,
maradok egy kicsikét,
kesereny, illik minden rendszerembe.

Van az a nép, a magnézi, anyám a főnökük.

Anyám a képek, anyám a tenger, anyám a képek tengere,
a föltámadó,
a tizenkettedik elemek kötelező szirt-tartása,
a szirt kötelező tenger-tartása.

Anyámmal jó képlegény-kiállításra jární,

anyám elvonul a képek mögé,
tizenkét papírhajót hajtogat,
kihoz a szertárból
egy tizenkét literes akváriumot,
félíg tölti csapvízzel,
gyufát szerez, ollót, egy csillogó tekercset,
levág belőle fél métert,
összetekercseli, a papírhajóba teszi, meggyújtja,
vakító fehér fénnel ég, aminek égni kell,
páran maguk homlokához csapnak,
vagy másokéra ütnek,
ummm, ilyet hol is láthattam volna,
maradok egy kicsikét,
és nem bírja elmagyarázni, hogy mi történik,
mert bennünket csak a vakító fehér fény
és aztán csönd fakító üressége érdekel.

Az elpakolás, a hazamegyünk,

a tankönyvben a magnéziak égése, a nép gyulladáspontja,
papírhajó, akvárium,
vakító, fehér, fény,
amit élőben látunk, ami hat ránk,
de nincs senki, aki elmondja, kedves gyerekek,
most menjetek mind haza, csenjetelek előtte a pogácsából,

löttyintsetek táskáikba rejtett flakonjaikba a borokból,
otthon élveztétek, hogy a halköz jelentésköre magnézium,
keserény, nyelv, újítság.

Nincs, aki elmondja:

fiam, választhatsz,
vakító fehér fényed lehet levészet, enyészet,
te döntesz, magnézéd magad kívülről,
magnézéd belülről,
ummm, ilyet még nem láttam.

Már nem bírom magnézni magam,

Már nem magnézni bírom, már nem magam.
Umm, tudom, hogy vakító fehérrel égnének, tudom.
Magnézni én azokat a vakító fehér fényeket,
csapnék homlokomhoz, máséhoz.
Mintha mindegyik mű mögött magnéziumot gyújtanának,
anyám tüzeskedne.
Vakító fehér fény, ahogy ránézel,
tart pár másodpercig,
amit aztán többé sohasem látsz, de soha nem is felejtet el.
Nem tudod visszacsinálni,
nem tudod utánacsinálni.
Fénylene vakító fehérén a kép a faladon,
az első ránézéssel,
ami mindig is hozzá tartozik,
de nem tartozik többé már aztán másra sehogyan.

A festő operás,

az operás festő,
a magnezista mindent mindennel kever,
mögöttes tartalmat a tartalmas mögöttel.

A nyelvet időnként rendszerszinten kell megújítani,
akár a képeket, az operát, az anyámat.

Az újítók között köszönthetek képlegényt,
Koszta utca Tiborát,
vékony, széljárta utcák mesterét,

jó éjt, jó anyut kívánok,
csodálatos pékember-ébredést holnapra,
akinek holnap,
akinek ébredés adatik.

